

## การวิจัยและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

### Research and Development of Internal Supervision Model by Using Lesson Study to Enhance 21st Century Skills of Primary School Students.

นันทพร บุญสิทธิ์

Nantaporn Boonsit

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชชนิตดา กรุงเทพมหานคร

School Director Wat Ratchanadda School Bangkok

Corresponding Author Email: Mookota001zx@hotmail.com

Received: 23 August 2022

Revised: 2 September 2022

Accepted: 8 September 2022

#### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา 2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา 3. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา และ 4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวัดราชชนิตดา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 56 คน ซึ่งตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจงทั้งหมด แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 3.45$ ) 2) การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา คือ รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ (1) วัตถุประสงค์ (2) หลักการของรูปแบบในการนิเทศภายในสถานศึกษา (3) ระบบและกลไกการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (4) วิธีดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (5) วิธีการประเมินผล และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ 3) ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.42$ ) และ 4) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.43$ )

**คำสำคัญ:** การนิเทศภายในสถานศึกษา, การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน, ทักษะในศตวรรษที่ 21

#### Abstract

This research consists purposes were 1. to study basic information for Internal Supervision Model by Using Lesson Study to Enhance 21st Century Skills of Primary School Students 2. To develop for Internal Supervision

Model by Using Lesson Study to Enhance 21st Century Skills of Primary School Students 3. to study the performance according for Internal Supervision Model by Using Lesson Study to Enhance 21st Century Skills of Primary School Students and 4. to assess the satisfaction of teachers with the implementation for Internal Supervision Model by Using Lesson Study to Enhance 21st Century Skills of Primary School Students. is a quantitative research The research tool was a questionnaire. The research sample consisted of primary school students. 1-6 students at Wat Ratchanadda School. Under the Office of Education Bangkok, studying in the first semester of the academic year 2020, a total of 56 people, all of which were drawn by purposive random sampling. Then the data collected from the questionnaire was analyzed using descriptive statistics consisting of percentage, mean, standard deviation. The results show that 1) the operational conditions of supervision within educational institutions using joint lesson development to enhance skills in the 21st century were generally practiced at a moderate level ( $\bar{x} = 3.45$ ) 2) The development of an in-school supervision model using joint lesson development to enhance 21st century skills of elementary school students is an in-school supervision model consisting of 6 parts: (1) Objectives (2) ) Principles of model in supervision within educational institutions (3) Systems and mechanisms of supervision within educational institutions using collaborative lesson development (4) Methods for conducting supervision within educational institutions using collaborative lesson development (5) method evaluation; and (6) model success conditions 3) Teachers' ability to manage learning that enhances 21st century skills was at a high level ( $\bar{x} = 4.42$ ) and 4) Supervision within schools using joint lesson development to enhance 21st century skills of primary school students. Overall, it was at a high level ( $\bar{x} = 4.43$ ).

**Keywords:** Internal Supervision, Lesson Study, 21st Century Skills

## บทนำ

ยุคศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ ได้แก่ มิติของสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม โดยวิถีแบบเดิมถูกทับซ้อนด้วยแนวคิด รูปแบบวิธีการ ความเชื่อและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ตามยุคสมัย และทุกคนต้องปรับตัวให้ข้ามผ่านวันเวลาที่แปรผันเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว และต้องยืนหยัดอยู่ได้ในสังคมสมัยใหม่ พัฒนาตนเองให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ของวันนี้ และอนาคตข้างหน้าให้สมบูรณ์อย่างเต็มกำลัง สังคมที่โลกเต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง การปรับตัว และการบริหารจัดการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในโลกในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีความแตกต่างจากศตวรรษที่ 19 และ 20 อย่างสิ้นเชิง ทั้งด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในอดีตได้ถูกแทนที่ด้วยเศรษฐกิจและบริการที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ความรู้และนวัตกรรม และไม่ว่าจะหันไปทางใด ก็ จะเห็นการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการเพิ่มผลผลิตแทนการใช้แรงงานแบบเดิม (ณัฐวัฒน์ ล่องทอง, 2561) ดังนั้น ทุกประเทศจึงจำเป็นต้องเตรียมคนให้พร้อมออกไปเป็นคนที่ใช้ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกในศตวรรษที่ 21 และเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการเรียนรู้แบบนาคตนเองให้พร้อมเรียนรู้พัฒนาตนเองให้มีการเรียนรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และรู้เท่าทันเทคโนโลยี แม้ว่าความรู้ในเนื้อหาวิชาต่างๆ ที่เคยจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในหลักสูตรดั้งเดิมจะมีความสำคัญมากเพียงใด แต่ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพในโลกยุคศตวรรษที่ 21 และในปัจจุบันการเรียนรู้เนื้อหาสาระวิชา (Content หรือ Subject Matter) ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าและ

คิดค้นด้วยตนเองของผู้เรียน เพื่อให้เกิดทักษะการค้นหาคำความรู้ โดยบทบาทครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้ให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ (วิจารณ์ พานิช, 2555)

สถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีบทบาทหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็ก เยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะพัฒนาให้มีความพร้อมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพและการพัฒนามั่นคงในด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา และร่างกาย รวมถึงมีความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองและมีความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น และสามารถแก้ปัญหาได้ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งคุณลักษณะของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นจะเป็นหน่วยงานบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น โดยอาศัยนโยบายที่กำหนดในระดับชาติเป็นแนวทาง ด้วยการคำนึงถึงคุณภาพและศักยภาพในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาด้วยตนเอง ภายใต้ภารกิจร่วมกันระหว่างต้นสังกัดและสถานศึกษา รวมพลังกันในการดำเนินงานสร้างเครือข่าย ความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กร และบุคลากร ทั้งภาครัฐและเอกชน การรวมกลุ่มสถานศึกษาเป็นแนวทางหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพ และเสริมพลังให้สถานศึกษาสามารถจัดบริการได้กว้างขวางหลายรูปแบบ ซึ่งผู้มีส่วนร่วมฝ่ายต่าง ๆ จะเข้ามามีบทบาทในฐานะร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไปแล้วจะมีการจัดการบริหารงานหลัก 4 ด้านด้วยกัน คือ การบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

แนวทางการพัฒนาครูมีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การฝึกอบรม การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาด้วยระบบพี่เลี้ยง การนิเทศงาน การปฐมนิเทศ การจัดทำคู่มือ การศึกษาดูงาน การพัฒนานตนเอง และอื่นๆ แต่ละรูปแบบล้วนส่งผลต่อการพัฒนาครูให้มีความรู้ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น ดังนั้น จึงควรนำรูปแบบการพัฒนาที่ดีเหล่านั้นมาบูรณาการร่วมกันเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การนิเทศร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ (Practice Learning) เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการทบทวนและสะท้อนผลการกระทำหรือการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนโดยใช้ความรู้จากความคิดรวบยอดในบทเรียนและประสบการณ์ที่มีอยู่มาปฏิบัติเพื่อปรับปรุงพัฒนาความรู้และทักษะในบทเรียนให้สูงขึ้นผ่านกิจกรรมการทบทวนปฏิบัติด้วยการสะท้อนผล (Reflective Practice) หรือให้ข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนและครูผู้สอนในชั้นเรียน และการนิเทศร่วมกับการถอดบทเรียน (Lesson Learner) เป็นกระบวนการดึงเอาความรู้จากการทำงานหรือการสกัดความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาใช้เป็นทุนในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นบทเรียนหรือความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) สามารถนำมาเรียนรู้ร่วมกันของผู้เข้าร่วมกระบวนการอันนำมาซึ่งการปรับวิธีคิดและเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพยิ่งขึ้น (วรารณา จันทรัง, 2557, น.13) ดังนั้น การนิเทศ (Supervision) จึงเป็นกระบวนการพัฒนาครูที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยิ่ง การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้เกิดการปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนให้มีคุณภาพดีขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539) การนิเทศเป็นกระบวนการที่มีการดำเนินการอย่างมีระเบียบเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครูให้สูงขึ้น และช่วยให้นักเรียนได้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

จากเหตุผลและความสำคัญข้างต้นผู้วิจัยในฐานะที่รับผิดชอบด้านการบริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่ในการเสริมสร้างคุณภาพการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตรและสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศ จึงได้รวบรวมแนวคิดการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนซึ่งเป็นรูปแบบการทำงานภายใต้วัฒนธรรมที่มีความผูกพันต่อกัน มีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดสนิทสนมและทุกคนแสดงออกถึงความห่วงหาอาทรต่อกัน และช่วยดูแลสวัสดิภาพของบุคลากรในหน่วยงานร่วมกัน (Sergiovanni, 1994) โดยที่ใส่ใจร่วมกันถึงการเรียนรู้และความรับผิดชอบหลักร่วมกันของชุมชนนั้นคือพัฒนาการเรียนรู้อย่างผู้เรียน ดังนั้น การนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน จึงเป็นการนิเทศร่วมกับกระบวนการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม

กับสภาพความต้องการของนักเรียนในโรงเรียนโดยเป็นการสะท้อนผลและออกแบบพัฒนาร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูที่จะต้องมีการบูรณาการให้คำแนะนำปรึกษา การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ และการทบทวนปฏิบัติด้วยการสะท้อนผล ด้วยบรรยากาศที่เป็นชุมชน มีการเรียนรู้ร่วมกัน การพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน การผนึกกำลังกันในการปฏิบัติงาน การสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันจากแนวคิดดังกล่าว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 และความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนวัดราชันดดา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยมุ่งหวังพัฒนาครูให้จัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้บรรลุเป้าหมายหลักสูตรและเป้าหมายของประเทศชาติต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

### วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. **กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย** ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวัดราชันดดา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 56 คน ซึ่งตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทั้งหมด

2. **เครื่องมือในการวิจัย** ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 2 แบบสอบถามแสดงตามวัตถุประสงค์ทั้ง 4 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.249) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 และ 3) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งผลการประเมินมีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25-0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach (1951, p.274; อ้างในบุญชม ศรีสะอาด, 2558) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ได้แก่ การเก็บรวบรวมจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวัดราชันดดา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครที่

ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 56 คน ซึ่งตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางทฤษฎี

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

## ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 3.45$ ) ส่วนปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันโดยรวมมีปัญหาในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.08$ ) สำหรับแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา พบว่า ควรพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาด้วยหลักการมีส่วนร่วม นำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์การเรียนรู้ รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 และความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตามที่กำหนดไว้ โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นแกนหลักของการปฏิบัติการนิเทศ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศ 2) การสังเกตการสอน 3) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 4) การประชุมหลังการสังเกตการสอน ผสมผสานกับการนิเทศแบบให้คำชี้แนะและบูรณาการกิจกรรมการพัฒนาร่วมกันที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน การจัดการเรียนรู้และการสังเกต การสะท้อนผลชั้นเรียน การสรุปผลการเรียนรู้ของครู และการปรับแผนการจัดการเรียนรู้

2. การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาประกอบด้วย ดังนี้

2.1 รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 และความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา 2) หลักการของรูปแบบในการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วยหลักการสำคัญ ได้แก่ หลักการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา และหลักการพัฒนาร่วมกัน 3) ระบบและกลไกการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกัน ประกอบด้วยระบบและกลไกการดำเนินงานและการกำกับติดตามที่

เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การประชุม ชี้แจง วัตถุประสงค์ สร้างความเข้าใจ การตั้งเป้าหมายการบริหารงานวิชาการและดำเนินการ นิเทศภายในสถานศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ การดำเนินการตามคู่มือการดำเนินงานรูปแบบ การสรุปผลการ ประเมินและประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานของรูปแบบ และการจัดประชุมกลุ่มสะท้อนผลการดำเนินงานโดยคณะ กรรมการบริหาร 4) วิธีดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน มีขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศ แบ่ง ออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ (1) ระยะที่ 1 การศึกษาต้นทุนความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 (2) ระยะที่ 2 กระบวนการนิเทศและพัฒนาบทเรียน (3) ระยะที่ 3 การประเมินผล เป็นการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตาม แผนการจัดการเรียนรู้ของครูแต่ละคน เพื่อตรวจสอบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน และประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 และความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน เพื่อนำมาประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนที่เกิดจากการจัดการเรียน การสอน 5) วิธีการประเมินผล ดำเนินการประเมินผลสำเร็จด้วยแบบประเมินความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม ทักษะในศตวรรษที่ 21 แบบประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน แบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง ของนักเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จของ รูปแบบ ได้แก่ ระเบียบ กฎหมาย และแนวนโยบายจัดการศึกษาของรัฐบาล ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัดในด้านการส่งเสริม สนับสนุนการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ภาควิชาช่วยร่วมพัฒนาบทเรียนร่วมกัน การส่งเสริม สนับสนุนด้านศักยภาพของ บัณฑิตพื้นฐาน ให้เื้อต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน และการพัฒนาสร้างแรงจูงใจและให้ขวัญ กำลังใจครูในการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้าง ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียน ร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.47$ ) มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.63$ ) และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.67$ )

### 3. การศึกษาผลการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้าง ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.42$ ) ผลการเปรียบเทียบทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศ ภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน พบว่า มีคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 8.96 และผลการเปรียบเทียบ ความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน มีคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 11.58

### 4. การประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนา บทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนา บทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.43$ )

## สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

### 1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 3.45$ ) ส่วนปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันโดยรวมมีปัญหาในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.08$ ) สำหรับแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา พบว่า ควรพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาด้วยหลักการมีส่วนร่วม นำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์การเรียนรู้ รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 และความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตามที่กำหนดไว้ โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นแกนหลักของการปฏิบัติการนิเทศ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศ 2) การสังเกตการสอน 3) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 4) การประชุมหลังการสังเกตการสอน ผสมผสานกับการนิเทศแบบให้คำชี้แนะและบูรณาการกิจกรรมการพัฒนาร่วมกันที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน การจัดการเรียนรู้และการสังเกต การสะท้อนผลชิ้นเรียน การสรุปผลการเรียนรู้ของครู และการปรับแผนการจัดการเรียนรู้

### 2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ 2) หลักการของรูปแบบในการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วย หลักการสำคัญ ได้แก่ หลักการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา และหลักการพัฒนาร่วมกัน 3) ระบบและกลไกการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกัน ประกอบด้วย ระบบและกลไกการดำเนินงาน และการกำกับติดตามที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การประชุม ชี้แจง วัตถุประสงค์ สร้างความเข้าใจ การตั้งเป้าหมายการบริหารงานวิชาการและดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ การดำเนินการตามคู่มือการดำเนินงานรูปแบบ การสรุปผลการประเมินและประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานของรูปแบบ และการจัดประชุมกลุ่มสะท้อนผลการดำเนินงานโดยคณะกรรมการบริหาร 4) วิธีดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกัน 5) วิธีประเมินผล ดำเนินการประเมินผลสำเร็จด้วยแบบประเมินความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 แบบประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน แบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ได้แก่ ระเบียบ กฎหมาย และแนวนโยบายจัดการศึกษาของรัฐบาล

### 3. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

พบว่า ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.42$ ) ผลการเปรียบเทียบทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาร่วมกัน พบว่า มีคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 8.96 และผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน มีคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 11.58

4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.43$ )

#### การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนาแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปราย 4 ประเด็น ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา พบว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 3.45$ ) ส่วนปัญหาการดำเนินงานโดยรวมมีปัญหาในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.08$ ) สอดคล้องกับบุปผา พินวนิช (2550) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนนานาชาติโนวา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า ต้องประกอบด้วย สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน บรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสอดคล้องกับปฏิคมพงษ์ประเสริฐ (2550) กล่าวว่า ปัจจัยพื้นฐานในโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่จะทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีความร่มรื่น สวยงาม เป็นระเบียบ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เสริมสร้างพัฒนาการ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่หลากหลาย เป็นต้น ซึ่งเป็นไปตามบริบทของโรงเรียนวัดราชนัคตา (2560) ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษา คือ มุ่งเน้นพัฒนาวิชาการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและบุคลากรให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความสามารถ มีระเบียบวินัย มีสุขภาพพลานามัยที่ดี มีความรู้วิชาพื้นฐานและวิชาชีพ มีทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นต่อไป

2. ผลการพัฒนาแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีความเหมาะสมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.47$ ) มีความเป็นไปได้โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.63$ ) และมีความเป็นประโยชน์โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.67$ ) แสดงถึงความสำเร็จของการพัฒนาแบบที่เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีที่ได้ศึกษามาก่อนนี้ สอดคล้องกับไพลิน สุ่มังคะ (2559, น.127-134) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูพบว่ามียุทธศาสตร์หลัก 4 ด้านคือ 1) บุคลากรนิเทศ 2) กระบวนการนิเทศภายใน 3) เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศภายใน 4) ขอบข่ายการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้ส่วนกระบวนการนิเทศภายใน 6 ขั้นตอนประกอบด้วย 1) วางแผนการนิเทศ 2) การให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน 3) การลงมือปฏิบัติงาน 4) สร้างเสริมกำลังใจ 5) ประเมินผลการนิเทศ 6) การพัฒนาให้ต่อเนื่อง และสอดคล้องกับศิลา สงอาจันต์ และคณะ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครตรัง พบว่า รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน 1) ประเมินความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การให้ความรู้ก่อนการ นิเทศ 4) การดำเนินการนิเทศ และ 5) การประเมินผลการนิเทศ

3. การศึกษาผลการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ผลการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนา

บทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดราชันดดา ส่งผลให้ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.43$ ) ผลการเปรียบเทียบทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน พบว่า มีค่าความต่างของคะแนนทักษะในศตวรรษที่ 21 ระหว่างก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันโดยรวมมีคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 8.96 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน พบว่า มีค่าความต่างของคะแนนความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองระหว่างก่อนและหลังเรียนที่แตกต่างกันโดยรวม มีคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 11.58 จากผลการดำเนินงานข้างต้นสะท้อนถึงความสำเร็จของการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยมีปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จที่โรงเรียนมีการจัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการสร้างความเข้าใจ ให้สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ตามขั้นตอนคู่มือการใช้ มีการวางแผนเป้าหมายที่ชัดเจน ศึกษาสภาพปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหา และวิเคราะห์ปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารงานวิชาการมาใช้ประกอบการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อรับผิดชอบการนำรูปแบบการนิเทศไปใช้ สอดคล้องกับแนวคิดคัมภีร์ สุตแท้ (2553) ที่ได้สรุปเกี่ยวกับประเภทรูปแบบไว้ว่า เป็นการแบ่งประเภทรูปแบบหรือแบบจำลองนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการสร้าง และสร้างขึ้นจากแนวคิดของทฤษฎี โดยสรุปจากลักษณะการแบ่งประเภทของรูปแบบ พบว่า แบ่งตามวัตถุประสงค์การใช้ของผู้ที่ต้องการนำรูปแบบไปใช้ และสร้างจากแนวคิด ทฤษฎีที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ส่วนองค์ประกอบของรูปแบบที่สอดคล้องกับธีระ รุญเจริญ (2550, น.162-163) ได้เสนอไว้ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินผลรูปแบบ และ 6) เงื่อนไขของรูปแบบ

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา พบว่า ครูมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.43$ ) เนื่องจากครูมีความเข้าใจในหลักการ ทฤษฎีการบริหารงานวิชาการมากยิ่งขึ้น สามารถนำรูปแบบและคู่มือการนิเทศไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาบทเรียนร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น มีการพัฒนาหลักสูตรโดยการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา และเชิญผู้เชี่ยวชาญ ศึกษานิเทศก์จากต้นสังกัดมาให้ความรู้ จัดการอบรมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ มีการเทียบเคียงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จัดทำรายงานการวัดและประเมินผลเสนอต่อผู้ปกครองทราบตามปฏิทินวิชาการของโรงเรียน มีการวัด และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง กำหนดปฏิทินการนิเทศอย่างชัดเจน ประเมินผลการนิเทศการเรียน การสอนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน และมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างพอเพียง ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยมีครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอน อีกทั้งยึดหลักสำคัญในการบริหารวิชาการของผู้เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่ (2562) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความสอดคล้องเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่ในจังหวัดแพร่ พบว่า ความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความสอดคล้องเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่ในจังหวัดแพร่อยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อรูปแบบ/กระบวนการนิเทศฯ ตรงกับวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปได้ว่า การวิจัยรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ในครั้งนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายการเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การวางแผนและพัฒนากองเสริมทางวิชาการ การนิเทศภายใน และการวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

## ข้อเสนอแนะในการวิจัย

### 1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1.1 การนำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ไปปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารควรจะต้องมีการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ ผู้เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการโดยมีการนิเทศที่ความเหมาะสมกับบริบทและสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน และผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ เผยแพร่นวัตกรรมการนิเทศด้วยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ให้ผู้เกี่ยวข้องตลอดจนหน่วยงานทางการศึกษาสังกัดต่าง ๆ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้

1.2 ผู้เกี่ยวข้องควรศึกษาและดำเนินการตามคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยคำนึงถึงองค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2. หลักการของรูปแบบ 3. ระบบและกลไกของรูปแบบ 4. วิธีดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ การศึกษาต้นแบบความสามารถของครู กระบวนการนิเทศและพัฒนาบทเรียนที่ดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศ ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตการสอน ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นตอนที่ 4 การประชุมหลังการสังเกตการสอน และการประเมินผล 5) วิธีการประเมินผล และ 6) เงื่อนไขของรูปแบบ ซึ่งจะส่งผลให้การใช้รูปแบบประสบผลสำเร็จ ทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.3 การนำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ไปใช้ ควรเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ได้แก่ ผู้แทนจากผู้ทรงคุณวุฒิ ชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรศาสนา และศิษย์เก่า เป็นต้น ในทุกขั้นตอน ของการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการอย่างแท้จริง

### 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาในรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาต่อเนื่องในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

2.2 ควรนำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ไปทดลองใช้กับโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดเทศบาล นครเชียงใหม่ เพื่อปรับปรุงรูปแบบให้มีความเหมาะสมจนพัฒนาเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาต่อไป

2.3 ควรมีการวิจัยรูปแบบพัฒนาบทเรียนร่วมกันที่บูรณาการกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดราชนั้ดดา กรุงเทพมหานครในด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป

## กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณ คณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ตลอดจน กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยที่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยเรื่องนี้จะประโยชน์ต่อสังคม ท้องถิ่นต่อไป

## เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ณัฐวัฒน์ ล่องทอง. (2561). *การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2564, จาก <http://portal.nurse.cmu.ac.th/fonoffice/adminoffice/DocLib/2021.pdf>.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *รูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบ*. ในการบรรยายรายวิชาสัมมนาการบริหารการศึกษา.ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- บุปผา พินวนิช. (2550). *การศึกษาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนนานาชาตินิวา สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*. (วิทยานิพนธ์). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ปฐวิศม์ พงษ์ประเสริฐ. (2550). *การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี*. (วิทยานิพนธ์). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ไพลิน สมังคละ. (2559). *การพัฒนาแบบการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- โรงเรียนวัดราชชนิตดา. (2560). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
- วรจกณา จันทรคง. (2557). “การถอดบทเรียน” ดร.จุลสารสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ. ฉบับที่ 1. สืบค้นจาก <http://stou.ac.th>.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ศิลา สงอาจันต์ และคณะ. (2561). *การพัฒนาแบบการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ ของครูตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัด เทศบาลนครตรัง, วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 10(20)*
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539). *การนิเทศเพื่อส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่. (2562). *รูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความสอดคล้องเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่ในจังหวัดแพร่*. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- Sergiovanni, T. (1994). *Building Community in Schools*. San Francisco. CA: Jossey Bass